

*Т. В. Стеценко,
к. е. н., доцент, доцент закладу вищої освіти кафедри фінансів,
банківської справи та страхування,
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3836-4785>
А. О. Бакланова,
здобувач освітнього ступеня "бакалавр",
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5521-1820>*

DOI: 10.32702/2306-6814.2025.11.190

АНАЛІЗ ІНДИКАТОРІВ БЮДЖЕТНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ: ШЛЯХИ ДО ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМИ ФІНАНСАМИ

*T. Stetsenko,
PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Finance, Banking and Insurance,
V. N. Karazin Kharkiv National University
A. Baklanova,
Candidate of educational degree "bachelor", V. N. Karazin Kharkiv National University*

ANALYSIS OF INDICATORS OF BUDGET SECURITY OF UKRAINE:
WAYS TO IMPROVE THE EFFICIENCY OF PUBLIC FINANCE MANAGEMENT

Метою цього дослідження є оцінка рівня бюджетної безпеки в Україні з визначенням шляхів підвищення ефективності управління державними фінансами.

Для досягнення вищезазначеної мети в процесі дослідження було представлено концепцію бюджетної безпеки в Україні та описано основні компоненти, що входять до бюджетної безпеки. Було виділено основне завдання підтримки бюджетної безпеки. Автори провели дослідження нормативно-правової бази концепції та виявили, що в Україні немає єдиного документа, який би виражав концепцію бюджетної безпеки в Україні. Натомість використовується комплексний підхід, що базується на кількох основних законодавчих документах. Крім того, автори провели порівняльний аналіз підходів до оцінки бюджетної безпеки в країнах Європейського Союзу.

Основною частиною дослідження є опис показників бюджетної безпеки та їх аналіз за 2020—2024 роки. На основі публічних економічних макропоказників, що регулярно публікуються на кількох державних порталах, було розраховано всі 4 показники, що існують в українському аналізі. На основі знайдених даних автори провели детальний опис показників та аналіз їх значень за досліджувані роки. Крім того, використовуючи Методичні рекомендації щодо розрахунку рівня бюджетної безпеки в Україні, було розраховано інтегральний показник. На основі

всіх даних автори визначили загрозливий стан бюджетної безпеки, який вимагає системних реформ та міжнародної підтримки для запобігання довгостроковим ризикам. Автори окремо розробили рекомендації щодо покращення рівня бюджетної безпеки в Україні для кожного з чотирьох показників. З огляду на постійні фіскальні проблеми України, вирішення недоліків у бюджетній безпеці вимагає багатогранного підходу, включаючи реформи політики, посилений фінансовий нагляд та стратегічне міжнародне співробітництво. Зміцнення механізмів прогнозування бюджетних ризиків та адаптація фінансових норм відповідно до європейських стандартів будуть важливими кроками до забезпечення довгострокової стабільності. Крім того, дослідження підкреслює важливість інтеграції передових цифрових інструментів в управління державними фінансами.

The purpose of this study is to assess the level of budgetary security in Ukraine with the identification of ways to improve the efficiency of public finance management.

To achieve the above goal, the concept of budgetary security in Ukraine was presented in the research process and the main components included in budgetary security were described. The main task of supporting budgetary security was highlighted. The authors conducted a study on the regulatory and legal framework of the concept and found that in Ukraine there is no single document that would express the concept of budgetary security in Ukraine. Rather, a comprehensive approach is used based on several main legislative documents. In addition, the authors conducted a comparative analysis of approaches to assessing budgetary security in the countries of the European Union.

The main part of the study is the description of budgetary security indicators and their analysis for 2020–2024. Based on public economic macro indicators regularly published on several state portals, all 4 indicators existing in the Ukrainian analysis were calculated. Based on the data found, the authors conducted a detailed description of the indicators and analysis of their values for the research years. Additionally, using the Methodological Recommendations for Calculating the Level of Budgetary Security in Ukraine, an integral indicator was calculated. Based on all the data, the authors identified a threatening state of budget security, which requires systemic reforms and international support to prevent long-term risks. The authors separately developed recommendations for improving the level of budget security in Ukraine for each of the four indicators. Given Ukraine's ongoing fiscal challenges, addressing deficiencies in budgetary security requires a multifaceted approach, including policy reforms, enhanced financial oversight, and strategic international cooperation. Strengthening mechanisms for forecasting budget risks and adapting financial regulations in line with European standards will be essential steps toward ensuring long-term stability. Moreover, the study underscores the importance of integrating advanced digital tools into public finance management.

*Ключові слова: бюджетна безпека, індикатори, оцінка, євроінтеграція, інтегральний показник.
Key words: budget security, indicators, assessment, European integration, integral indicator.*

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

У сучасних умовах глобалізації та стрімких економічних змін забезпечення бюджетної безпеки набуває надзвичайно важливого значення. Ефективне управління державними фінансами спрямоване не лише на оптимізацію доходів і витрат бюджету, а й на своєчасне виявлення та нейтралізацію потенційних ризиків, що можуть загрожувати фінансовій стабільності держави. Одним із ключових інструментів у цьому процесі є індикатори бюджетної безпеки, які дозволяють проводити комплексну оцінку фінансового стану держави, аналізувати як якісні, так і кількісні показники діяльності бюджетної системи.

В умовах зростаючого впливу внутрішніх та зовнішніх факторів, аналіз індикаторів, таких як доходи, витрати, дефіцит бюджету, державний борг, а також показники соціального розвитку та прозорості, дозволяє державним органам виявити слабкі ланки у фінансовій системі та розробити стратегії для їх усунення. Таким чином, дослідження даної тематики набуває як наукової, так і практичної значущості.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Питання бюджетної безпеки було предметом дослідження численних українських учених. Серед вітчизняних науковців, які аналізували забезпечення фінансової безпеки держави, — В. Гесць, О. Барановський, В. Бутенко, О. Івашко, Л. Лисяк, М. Денисенко, Б. Губсь-

кий, Н. Татаренко, О. Дахнова та ін. У фундаментальних працях науковці акцентували на ключовій ролі фінансової безпеки в сучасних умовах. В. Бутенко [1] та Л. Лисяк [2] досліджували сутність бюджетної політики та її вплив на забезпечення фінансової безпеки держави. О. Дахнова [3] застосувала на практиці методику оцінки бюджетної безпеки, викладену в Методичних рекомендаціях щодо розрахунку рівня економічної безпеки України. О. Івашко [4] проаналізувала концептуальні основи фінансової безпеки, її структурні компоненти та запропонувала комплекс заходів для підвищення її рівня в Україні.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Серед основних завдань можна виділити:

- 1) розрахунок індикаторів бюджетної безпеки України;
- 2) розробку рекомендацій для удосконалення системи управління бюджетними ресурсами в Україні.

В процесі дослідження було використано метод від абстрактного до конкретного, проводячи дослідження від поняття бюджетної безпеки до аналізу конкретних її індикаторів. Метод контентного аналізу нормативно-правових документів — для вивчення законодавства та офіційних звітів, для оцінки прозорості та ефективності бюджетного процесу. Метод порівняння — для оцінки ефективності державного управління фінансовими ресурсами на прикладі досвіду інших країн.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Перед дослідженням практичної значущості індикаторів, детально розглянемо поняття бюджетної безпеки в Україні. Загалом, бюджетна безпека — це стан державної фінансової системи, який забезпечує стабільність доходів і витрат бюджету, своєчасну реакцію на фінансові ризики та збереження платоспроможності держави. Вона охоплює як якісні, так і кількісні показники бюджетного процесу, спрямовані на забезпечення стабільного функціонування державних фінансів, запобігання дефіцитним витратам. За своєю концепцією, бюджетна безпека має на меті забезпечення прогнозованості та стабільності надходжень бюджету, а також раціональне планування та розподіл бюджетних ресурсів з урахуванням пріоритетів державного розвитку. Одним із завдань підтримки бюджетної безпеки є контроль за дефіцитом і борговими навантаженнями для запобігання перевищення встановлених нормативів бюджетного дефіциту та забезпечення платоспроможності заборгованостей. Рівень бюджетної безпеки також залежить від прозорості та підзвітності бюджетного процесу, гарантування відкритості інформації про бюджет і участі громадськості у контролі за його виконанням.

На законодавчому рівні бюджетна безпека немає конкретного законодавчого документу, що б описував її. Проте, такі документи як Конституція України [5], Закон України "Про Державний Бюджет України на 2025 рік" поточного року [6], Закон України про "Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні" [7], Бюджетний Кодекс України [8]

та нормативно-правові акти Кабінету Міністрів України та Міністерства фінансів України щодо бюджету України опосередковано згадують бюджетну безпеку у своєму змісті, встановлюючи загальні принципи фінансової та бюджетної політик, публічності державних фінансів, як на державному, так і на місцевому рівнях та правового по контролю за дотриманням усіх вищезазначених норм.

З огляду на євроінтеграційний шлях України, розглянемо підходи до оцінки бюджетної безпеки у країнах Європейського Союзу. Критерії конвергенції (або "маастрихтські критерії") — це критерії, засновані на економічних показниках, яким повинні відповідати країни-члени Європейського Союзу (ЄС), щоб увійти до зони євро, і які вони повинні продовжувати поважати після вступу. Вони встановлюють контроль над інфляцією, державним боргом і державним дефіцитом, стабільністю обмінного курсу і конвергенцією процентних ставок.

Ці критерії були встановлені під час Маастрихтської угоди та підписані членами Європейського Союзу 7 лютого 1992 року в рамках створення Європейського економічного та валютного союзу. Відповідність цим критеріям вважається необхідною для успіху Пакту про стабільність і зростання, щоб уникнути явища "безкоштовного вершника", яке сприяють монетарні зони.

Критерії конвергенції, визначені в статті 121 договору про заснування Європейського Співтовариства, передбачають порогові значення макропоказників, які не повинні перевищуватися:

1. Стабільність цін: рівень інфляції в даній державі-члені не повинен перевищувати більш ніж на 1,5 пункта рівень інфляції трьох країн-членів з найкращими показниками стабільності цін

2. Державні фінанси:

— а. Річний дефіцит державного бюджету не повинен перевищувати 3% ВВП (N-1). У змінах 2012 р. (Фіскальний договір) були оновлені порогові рівні дефіциту: 0,5% від ВВП; а якщо державний борг менший за 60% від ВВП, цей пороговий рівень встановлюється на рівні 1% від ВВП.

— б. Державний борг не повинен перевищувати 60% ВВП (N-1).

3. Обмінний курс: країни-кандидати не повинні девальвувати свою валюту; це стало застарілим із переходом на євро для країн єврозони. Крім того, державчлен повинна брати участь у механізмі обмінного курсу в рамках Європейської валютної системи (EMS) протягом двох років поспіль до перевірки, без серйозних напружень.

4. Довгострокові процентні ставки: вони не повинні бути більш ніж на 2% вищими, ніж у трьох державах-членах з найкращими показниками стабільності цін.

Оцінка невідповідності цим критеріям була зроблена більш гнучкою в березні 2005 року за ініціативою Німеччини та Франції, щоб врахувати економічну ситуацію та структурні реформи. "Виняткові та тимчасові" перевищення тепер дозволені [9].

Повертаючись до українських реалій розглянемо, що допоможе нам зробити дослідження бюджетної безпеки України за рахунок загальноприйнятих індикаторів, які гарантують платоспроможність і стабільність

Таблиця 1. Дані для розрахунку індикаторів бюджетної безпеки у 2020–2024 роках

Показник	Значення показника, млн грн				
	2020	2021	2022	2023	2024
ВВП	4 194 102.00	5 459 574.00	5 191 028.00	6 537 825.00	7 658 659.00
Дефіцит Державного бюджету	- 217 611.00	- 197 937.40	- 914 701.70	- 1 333 110.70	- 1 358 500.00
Дефіцит сектору загального державного управління	- 237 061.90	- 87 120.80	- 409 993.40	- 599 581.10	-
Дефіцит зведеного бюджету	- 224 458.80	- 186 908.27	- 844 827.90	- 1 327 700.70	- 1 350 614.10
Доходи зведеного бюджету	1 376 673.80	1 662 242.60	2 196 273.30	3 104 306.60	3 587 789.50
Обслуговування державного боргу	119 718.80	158 651.30	157 870.60	247 601.10	307 364.70
Погашення державного боргу	385 509.30	468 375.90	448 564.30	436 494.50	1 109 647.20
Доходи державного бюджету	1 076 027.00	1 296 852.90	1 787 395.60	2 671 998.00	3 122 713.40

Джерело: складено авторами на основі [11—13].

державних фінансів.

Згідно з Методичними рекомендаціями з оцінки рівня економічної безпеки України, бюджетну безпеку (як ключовий компонент фінансової безпеки держави) аналізують за чотирма індикаторами:

1. Індикатор І1 — співвідношення дефіциту/профіциту державного бюджету до ВВП (у %). Він відображає вплив фіскальної політики на фінансову систему, платіжний баланс та внутрішній попит. Цей індикатор є змішаним, що має на увазі існування оптимальних показників для стимуляторів — до -2% та дестимуляторів — до 3%.

2. Індикатор І2 — частка дефіциту/профіциту бюджетних і позабюджетних фондів сектору державного управління у ВВП. Розраховується за стандартами МВФ та є ключовим для країн, які звертаються за кредитами. Тип — змішаний, оптимальне значення як для стимуляторів, так і для дестимуляторів — близько 0%.

3. Індикатор І3 — рівень перерозподілу ВВП через консолідований бюджет. Він характеризує масштаби централізації державних фінансів. Показник також має змішаний тип. Оптимальний діапазон: до 25% — для стимуляторів та до 28% — для дестимуляторів.

4. Індикатор І4 — відношення витрат на обслуговування та погашення держборгу до доходів бюджету (методика МВФ). Цей дестимулятор має зворотний зв'язок із інтегральною оцінкою: оптимальне значення до 6%, перевищення 16% свідчить про критичний стан боргу [10].

У таблиці 1 наведемо усі дані, що потрібні для розрахунку вищенаведених індикаторів.

Користуючись Методичними рекомендаціями з розрахунку рівня бюджетної безпеки України та вхідними даними з таблиці 1, проведемо розрахунки індикаторів бюджетної безпеки України і систематизуємо їх у таб-

Таблиця 2. Розрахунок індикаторів бюджетної безпеки у 2020–2024 роках

Індикатор	Значення показника					Норма
	2020	2021	2022	2023	2024	Стимулятор/ Дестимулятор
І1	-5.19%	-3.63%	-17.62%	-20.39%	-17.74%	До -2% / До 3%
І2	-5.65%	-1.60%	-7.90%	-9.17%	-	До 0% / До 0%
І3	32.82%	30.45%	42.31%	47.48%	46.85%	До 25% / До 28%
І4	46.95%	48.35%	33.93%	25.60%	45.38%	До 6%

Джерело: розраховано авторами на основі таблиці 1 та Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України [10].

лицю 2. Розраховані дані свідчать про суттєві відхилення від нормативів ключових показників, що вказує на системні проблеми у фінансовій стабільності держави. Індикатор І1 зменшився з -5.19% у 2020 році до -17.74% у 2024 році. Різке зростання дефіциту після 2020 року може бути наслідком пандемії COVID-19, воєнних дій з 2022 року, зростання видатків на безпеку та соціальні програми при недостатніх доходах. Невелике зростання показника у 2024 році вказує на динаміку повернення до довоєнних показників. Індикатор І2 зменшився з -5.65% у 2020 році до -9.17% у 2023 році. Хронічний дефіцит свідчить про неефективне управління бюджетними коштами, залежність від зовнішнього фінансування та нестабільність доходів. Індикатор І3 збільшився з 32.82% у 2020р. до 46.85% у 2023р. Основною причиною цього явища є надмірна централізація фінансів через зростання видатків на армію, відновлення інфраструктури та соціальні програми в умовах воєнного стану. Індикатор І4 майже не змінився, проте при нормі у 6% залишається на надкритичному рівні 45.38%. Таке критичне навантаження боргами спричинене масовими позиками для фінансування дефіциту та зменшенням податкових надходжень через економічну кризу.

На рисунку 1 інтегральний показник рівня бюджетної безпеки у період з 2020 по 2024 роки набуває досить малих значень в діапазоні 0.21—0.27, що підтвер-

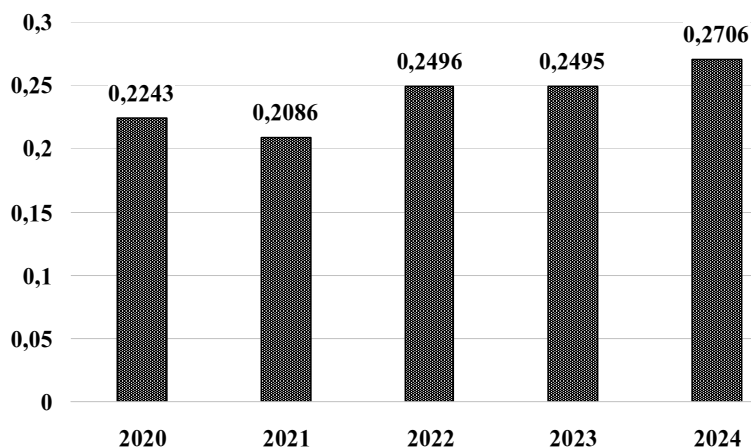

Рис. 1. Інтегральний показник рівня бюджетної безпеки України у 2020–2024 роках

Джерело: побудовано авторами на основі таблиць 1–2 та Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України [10].

джує загрозливий стан бюджетної безпеки та вимагає системних реформ та міжнародної підтримки для запобігання довгостроковим ризикам.

Ключовими причинами кризового стану України є як зовнішні фактори — повномасштабна війна з 2022 року, пандемія, енергетична криза, так і внутрішні — неефективне податкове адміністрування, корупція, відсутність довгострокової фіскальної стратегії. Додатково критичний стан підтримується завдяки залежності від міжнародної допомоги, низької інвестиційної привабливості та неефективного використання бюджетних коштів.

Для розробки рекомендацій щодо покращення бюджетної безпеки, варто порівняти досвід світових країн у питанні підвищення бюджетної безпеки. Так у 2009 р. Німеччина реалізувала конституційну реформу, відому як "Schuldenbremse", яка обмежувала зростання державного боргу [14]. Такий підхід примушує державу суворо дотримуватись бюджетної дисципліни, а результатом став жорсткий контроль над бюджетним дефіцитом, що й до сьогодні сприяє зниженню ризиків фінансової нестабільності та формуванню позитивного кредитного рейтингу Німеччини на світовій арені. Великобританія, у свою чергу, створила окрему Незалежну фіскальну раду (Office for Budget Responsibility), яка здійснює аналіз прогнозів бюджету, перевіряє ефективність державної політики та відстоює прозорість у прийнятті рішень [15]. Завдяки суворому моніторингу та публічним звітам, уряд Великобританії сьогодні має можливість своєчасно коригувати бюджетну політику, що зміцнює довіру інвесторів. Нова Зеландія стала відома впровадженням сучасних бюджетних методів для забезпечення бюджетної безпеки, таких як: бюджети за принципом накопичувального обліку та практикою розподілу бюджетних коштів за пріоритетними напрямками. Головну увагу в таких методах приділено детальному плануванню та регулярній звітності. Як результат, такий підхід дозволяє точно відслідковувати надходження і витрати [16].

Отже, ознайомившись із поняттям індикаторів бюджетної безпеки, їх сутністю, походженням та гранични-

ми значеннями, а також розрахувавши вказані показники для України за останні роки, варто розробити рекомендації для їх стабілізації та повернення до безпечного або задовільного рівня. Для поліпшення ключових показників бюджетної безпеки необхідні системні реформи, спрямовані на зменшення дефіцитів, оптимізацію видатків, зниження боргового навантаження та підвищення ефективності використання ресурсів. Розберемо кожен індикатор окремо:

1. I1 — індикатор, що базується на дефіциті / профіциті бюджету, саме з цієї причини слід розглядати реформи у сфері доходів і видатків бюджету. Для збільшення доходів варто: впровадити прогресивне оподаткування для фізичних та юридичних осіб, це зменшить навантаження на уразливі верстви населення та збільшить доходи за рахунок багатших громадян; посилити боротьбу з тіньовою економікою через цифровізацію податкових служб (е-реєстри, автоматизація звітності) та введе-

ня обов'язкові податкових декларацій для фізичних осіб; залучити інвестиції через гарантії для бізнесу та спрощення регуляторних процедур. Ймовірними шляхами скорочення видатків може стати проведення аудиту усіх державних програм та скасування неефективних.

2. I2 — індикатор, що вказує на хронічний дефіцит фондів та обмежує соціальне фінансування. З цих причин доцільно довести до завершення реформи соціальних фондів та підвищити загальну ефективність існуючих: ввести персональні рахунки для пенсійних внесків, щоб заохотити легальну зайнятість; збільшити пенсійний вік або запровадити гнучкі умови виходу на пенсію; вдосконалювати електронні сервіси для збору внесків та контролю витрат фондів.

3. I3 — індикатор, що сигналізує про надмірну централізацію бюджету і, як результат, обмежує розвиток регіонів. Для вирішення цієї проблеми та нормалізацію індикатору варто вжити заходів, спрямованих на децентралізацію бюджету та створення фондів відновлення: збільшити частку місцевих податків у доходах муніципалітетів; надати регіонам більше повноважень у фінансуванні освіти, медицини та інфраструктури; залучення міжнародної допомоги для відбудови інфраструктури постраждалих регіонів.

4. I4 — індикатор, що вказує на рівень боргового навантаження, яке схильне зростати через масові іноземні позики. Розглянемо рекомендації для стабілізації цього показника: проведення перемовин з пулом кредиторів щодо можливості реструктуризації боргу для уникнення пікових навантажень на бюджет; розширення боргового інструментарію для активізації запозичень на внутрішньому ринку.

Література:

1. Бутенко В. Роль бюджетної політики в системі забезпечення фінансової безпеки України. Вісник соціально-економічних досліджень. 2017. № 1 (62). С. 170—179. URL: <http://vsed.oneu.edu.ua/collections/2017/62/pdf/170-179.pdf>.

2. Лисяк Л. В., Журавель М. О. Бюджетна політика як інструмент забезпечення фінансової безпеки України. 2018. № 9. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V9\(2018\)-06](https://doi.org/10.31521/modecon.V9(2018)-06)

3. Дахнова О. Є., Городецька Т. Е. Оцінка стану бюджетної безпеки України. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. 2018. Вип. 1. С. 345—352. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fkd_2018_1_42

4. Івашко О. А. Концептуальні основи соціально-економічної безпеки регіону. Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки: Економічні науки: наук. журн. 2011. № 22 (219). С. 48—52. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/2899>

5. Конституція України. Документ № 254к/96-ВР. Останні зміни від 01.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

6. Закон України "Про Державний бюджет України на 2025 рік". Документ № 4059-ІХ. Прийняття від 19.11.2024 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4059-20#Text>

7. Закон України про "Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні". Документ 2939-ХІІ. Прийняття від 26.01.1993. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12#n18>

8. Бюджетний кодекс України. Документ № 2456-VI. Редакція від 05.03.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>

9. National Institute of Statistics and Economic Studies. Convergence criteria (Maastricht Treaty). Publication date: 28/01/2021. URL: <https://www.insee.fr/en/metadonnees/definition/c1348>

10. Методичні рекомендації щодо розрахунку рівня економічної безпеки України: Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 29.10.2013 р. № 1277 / Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v127731-13#Text>

11. Minfin.com.ua. 2025. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/>

12. Open Budget. 2025 URL: <https://openbudget.gov.ua/?month=12&year=2024&budgetType=NATIONAL>

13. Державна служба статистики України. 2025 URL: <https://ukrstat.gov.ua/>

14. The economist "Germany's debt brake and the art of fantasy budgeting". 2024 URL: <https://www.economist.com/europe/2024/07/11/germanys-debt-brake-and-the-art-of-fantasy-budgeting>

15. Official website of Office for Budget Responsibility // What we do // 2025 URL: <https://obr.uk/about-the-obr/what-we-do/>

16. Das S. K. Accrual Accounting in the New Zealand Government. Rethinking Public Accounting: Policy and Practice of Accrual Accounting in Government. Pages 48—69. July 2008. DOI: <https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780195698336.003.0003>

References:

1. Butenko, V. (2017), "The role of budget policy in the system of ensuring financial security of Ukraine", Bulletin

of social and economic research, vol. 1 (62), pp. 170—179.

2. Lysyak, L. V. and Zhuravel, M. O., (2018), "Budget policy as a tool for ensuring financial security of Ukraine". vol. 9, pp. 53—59.

3. Dakhnova, O. Ye. and Gorodetska, T. E. (2018), "Assessment of the state of budget security of Ukraine", Financial and credit activities: problems of theory and practice, vol. 1, pp. 345—352.

4. Ivashko O. A. (2011), "Conceptual foundations of socio-economic security of the region", Scientific Bulletin of the Volyn National University named after Lesya Ukrainka: Economic Sciences: Scientific Journal, vol. 22 (219), pp. 48—52.

5. The Verkhovna Rada of Ukraine (2020), "Constitution of Ukraine", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (Accessed 6 April 2025).

6. The Verkhovna Rada of Ukraine (2024), The Law of Ukraine "On the State Budget of Ukraine for 2025", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4059-20#Text> (Accessed 6 April 2025).

7. The Verkhovna Rada of Ukraine (1993), Law of Ukraine "On the Basic Principles of State Financial Control in Ukraine", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12#n18> (Accessed 6 April 2025).

8. The Verkhovna Rada of Ukraine (2025), "Budget Code of Ukraine", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text> (Accessed 6 April 2025).

9. National Institute of Statistics and Economic Studies (2021), "Convergence criteria (Maastricht Treaty)", available at: <https://www.insee.fr/en/metadonnees/definition/c1348> (Accessed 6 April 2025).

10. Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine (2013), "Methodological recommendations for calculating the level of economic security of Ukraine", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v127731-13#Text> (Accessed 6 April 2025).

11. Ministry of Finance of Ukraine (2025), available at: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/> (Accessed 6 April 2025).

12. Open Budget (2025), available at: <https://openbudget.gov.ua/?month=12&year=2024&budgetType=NATIONAL> (Accessed 6 April 2025).

13. State Statistics Service of Ukraine (2025), available at: <https://ukrstat.gov.ua/> (Accessed 6 April 2025).

14. The economist (2024), "Germany's debt brake and the art of fantasy budgeting", available at: <https://www.economist.com/europe/2024/07/11/germanys-debt-brake-and-the-art-of-fantasy-budgeting> (Accessed 6 April 2025).

15. Official website of Office for Budget Responsibility (2025), available at: <https://obr.uk/about-the-obr/what-we-do/> (Accessed 6 April 2025).

16. Das S. K. (2008), "Accrual Accounting in the New Zealand Government", Rethinking Public Accounting: Policy and Practice of Accrual Accounting in Government, pp. 48—69.

Стаття надійшла до редакції 15.05.2025 р.